

Черкаська обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка
Відділ мистецтв

Музичний календар

зима 2020-2021

До Вашої уваги – кілька музичних дат
з посиланнями на інтернет-ресурси

8 грудня

Ян Сібеліус (1865 - 1957)

- фінський композитор.

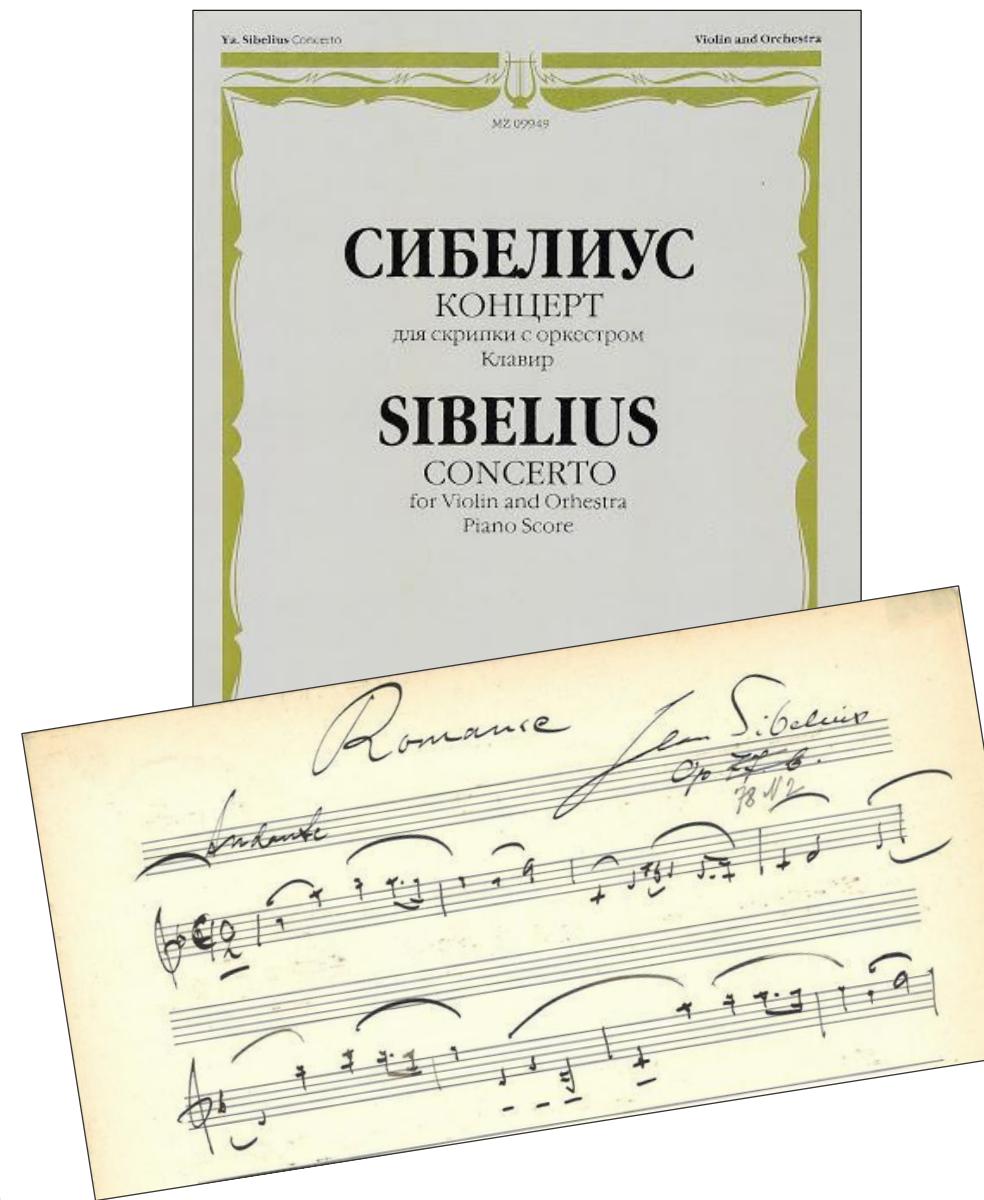
Ян Сібеліус народився в невеличкому містечку неподалік Гельсінкі в 1865 р. У дитинстві навчався гри на роялі, але згодом мріяв стати скрипалем-віртуозом.

Сібеліус навчався в Гельсінському університеті, паралельно вступив до Музичного інституту, де став талановитим учнем М. Вегіліуса. Тісна дружба пов'язала молодого музиканта з відомим піаністом Ф. Бузоні, який побачив у ньому великий талант. У 1889 р. Сібеліус отримав державну стипендію для навчання музиці в Берліні та Відні.

Після повернення на батьківщину композитор написав свій перший великий твір - симфонічну поему «Куллерво» за мотивами фінського народного епосу «Калевала». В музиці Сібеліуса відчувається тісний зв'язок з фінським фольклором: «Я гадаю, що «Калевала» дуже сучасна. Здається, вона сама музика: тема і варіації».

Ян Сібеліус - не просто музикант, а головний композитор країни. В багатьох оркестрових і камерних творах він створив цілу галерею суворих і прекрасних звукових пейзажів своєї батьківщини. Творча спадщина композитора налічує 7 симфоній, 9 симфонічних поем («Тапіола», «Туонельський лебідь», «Леммінкяйнен», «Фінляндія», «Сага», «Донька Півночі»...), численні скрипкові твори, фортепіанні п'єси, камерні, вокальні твори, театральну музику.

Ще за життя композитор був удостоєний великих почесностей, його ім'я стало символом Фінляндії. Досить згадати вулиці Сібеліуса, парки Сібеліуса, щорічний музичний фестиваль «Тиждень Сібеліуса». Музичний інститут отримав назву Академії імені Сібеліуса. Популярну комп'ютерну програму, професійний нотний редактор, названо Sibelius.

Я. Сібеліус. Концерт для скрипки
[за посиланням](#)

12 грудня

Френк Сінатра (1915 - 1998)

- американський кіноактор,
режисер, продюсер, співак.

«My Way» у виконанні Ф. Сінатри [за посиланням](#)

«Удача прекрасна, і ви повинні мати щастя отримати таку можливість. Але після цього треба мати талант і вміти ним користуватися»

Френк Сінатра.

Співацька кар'єра Сінатри стартувала ще в 1940-х роках, а до кінця життя він мав статус ікони та еталона музичного стилю і смаку. Пісні в його виконанні ввійшли до класики естради і стилю свінг, стали найяскравішими зразками естрадно-джазової манери співу, на них виховано кілька поколінь американців.

За 50 років активного творчого життя він записав близько 100 популярних дисків, виконав найвідоміші пісні видатних композиторів США - Джорджа Гершвіна, Кола Портера та Ірвінга Берліна. Напередодні Нового року та Різдва композиції «Let It Snow!», «Jingle Bells» та інші у його виконанні завжди створюють святковий настрій.

Крім музичного триумфу, Сінатра був успішним кіноактором. За все своє життя Сінатра знявся більш, ніж в 60 кінофільмах, найбільш відомими з яких стали: "Звільнення у місто", "Відтепер і навіки-віків", "Гордість і пристрасть", "Одинадцять друзів Оушена".

Френк Сінатра – володар 11 премій «Греммі» та «Оскару». Він сім разів був названий кращим джазовим вокалістом Сполучених Штатів.

Сінатра – справжня легенда свого часу. Коли його не стало, деякі журналісти писали: "До біса календар. День смерті Френка Сінатри - кінець XX століття".

16 грудня

Людвіг ван Бетховен (1770 - 1827)

- німецький піаніст,
композитор і диригент.

Людвіг ван Бетховен, геніальний німецький композитор, прожив нелегке життя, сповнене мужньої боротьби з численними випробуваннями – непорозумінням сучасників, бідністю, невиліковною хворобою.

«Бетховен – справжній син свого століття: великий митець, поєднаний з великою людиною», – писали біографи композитора.

Бетховен народився в 1770 р. в місті Бонн в музичній родині, тож батько навчав сина гри на клавесині. Значущою стала зустріч з талановитим педагогом і композитором Х. Нефе, який розпізнав талант Бетховена та навчав його основам композиції, а згодом допоміг надрукувати перші фортепіанні твори.

В 1892 р. Бетховен приїжджає до Відня, де живе решту свого життя. Він стає популярним як піаніст-виконавець: з успіхом концертує у Відні, Празі, Берліні.

Трагедією життя Бетховена була його глухота. Хвороба змушувала сторонитися друзів, зробила його самотнім. «Я веду жалюгідне життя, два роки уникаю всякого суспільства... Проте, якби я позбувся цієї хвороби, я обійняв би весь світ», – писав він в одному з листів. Але воля до життя і творчості перемогли.

Музика Бетховена вражала сучасників драматизмом та новизною, а дев'ять бетховенських симфоній це – «дев'ять світів симфонічних». Геніальну Дев'яту симфонію пронизує ідея боротьби людини за радість і щастя. А у Фіналі симфонії, в якій Бетховен ввів хор і солістів, звучить ода Шиллера «До радості».

Музика Бетховена звернена до людей. Вона і сьогодні вражає нас величчю, мужністю, вірою в щастя.

Людвіг ван Бетховен. Симфонія №9
[за посиланням](#)

20 грудня

Едіт Піаф (1915 - 1963)

- французька співачка
і акторка.

«Я співаю не для всіх – я співаю для кожного»

Едіт Піаф

Едіт Піаф – це унікальний, чарівний голос, винятковий музичний і драматичний талант, вражаючі, навіть шокуючі факти біографії, жертвна любов і відданість публіці, вольовий та мужній характер, настирне, жагуче бажання жити і співати.

Прізвисько Piaf – «горобчик», стало сценічним псевдонімом цієї воістину великої артистки ХХ століття. У світ музики Піаф привела бідність. І музика зробила її легендою і символом Франції.

Вона пройшла шлях від вуличної співачки до сольних виступів в престижних залах світу: "Моє справжнє покликання – співати. Співати, що б не трапилось! Мої пісні – це я, моя плоть, моя голова, моє серце, моя душа. Мої пісні – ось моє життя. Для мене спів – це спосіб втечі. Це інший світ. Я більше не на землі».

Жан Кокто говорив: «Это уже поет не мадам Пиаф. Это моросит дождь, свистит ветер, лунный свет стелется по мостовой»

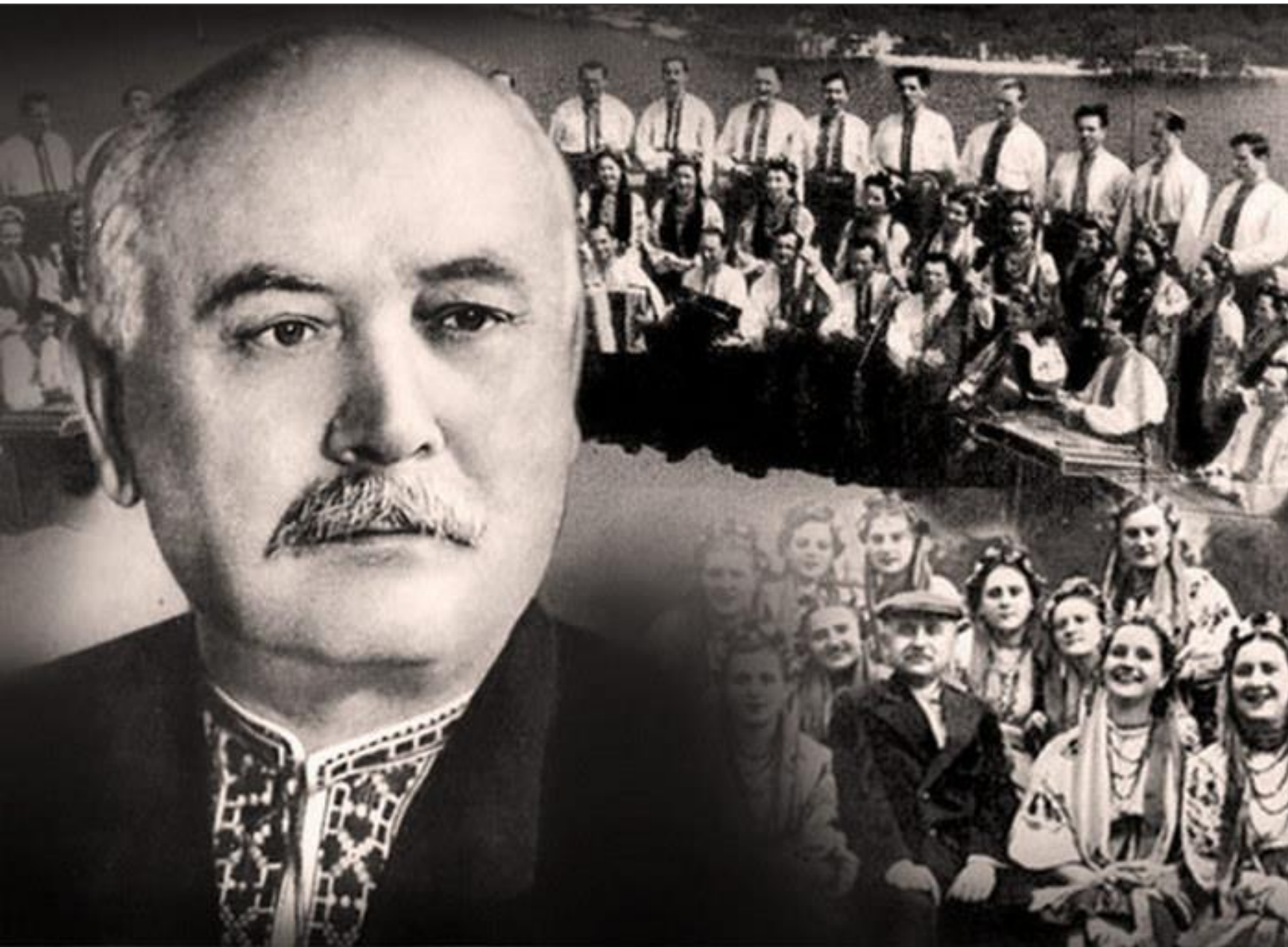
Ця мініатюрна жінка володіла гіпнотичною привабливістю. Вона прожила неординарне життя, сповідуючись в піснях про свою щасливу і одночасно трагічну долю: «Життя в рожевому кольорі», «Мілорд», «Гімн любові», «Право любити».

25 вересня 1962 Едіт співала з висоти Ейфелевої вежі з нагоди прем'єри фільму «Найдовший день» – «Ні, я ні про що не шкодую». Її слухав весь Париж. А через пів року відбувся останній в її житті концерт – зал аплодував стоячи.

Edith Piaf. Non, je ne regrette rien

[за посиланням](#)

25 грудня

Григорій Вер'овка (1895 - 1964)

- український
композитор, хоровий
диригент і педагог.

Григорій Гурійович Верьовка народився в 1895 р. у м. Березна на Чернігівщині. Навчався в Чернігівській духовній семінарії, згодом – в Музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка по класу композиції у педагога Б. Яворського. Першими творами молодого композитора стали романси на слова П. Тичини: «Осінь», «Зелена неділя».

Талановитий композитор і фольклорист працював з самодіяльними колективами, брав участь у роботі Народної консерваторії. У 1933 р. Г. Верьовка став викладачем, а згодом – професором кафедри хорового диригування Київської консерваторії.

Визначною подією у його житті стало створення Українського державного народного хору у вересні 1944 року. З того часу і до 1964 р. творча діяльність Григорія Гурійовича була тісно пов'язана з колективом – багато років він був його художнім керівником та диригентом. Хор став справжньою окрасою пісенної культури, відомим далеко за межами України. Виступи колективу зачаровували глядачів. Бельгійська газета писала: «Захоплення публіки іноді набувало титанічного характеру, скільки пісень, скільки хореографічних номерів довелося повторювати на «біс»!

У доробку Г. Верьовки – численні пісні і хори, кантата «Там на горі, за Дніпром», п'єси для скрипки, танцювальні композиції. Чудові обробки українських народних пісень: «І шумить, і гуде», «Вийшли в поле косарі», «Чому дуб зелений», «Ой сад, виноград», «Ой ходив чумак», які стали основою репертуару славетного колективу і сьогодні зачаровують слухачів.

Репортаж телеканалу Інтер
«Хор імені Григорія Верьовки:
як усе починалось?»

[за посиланням](#)

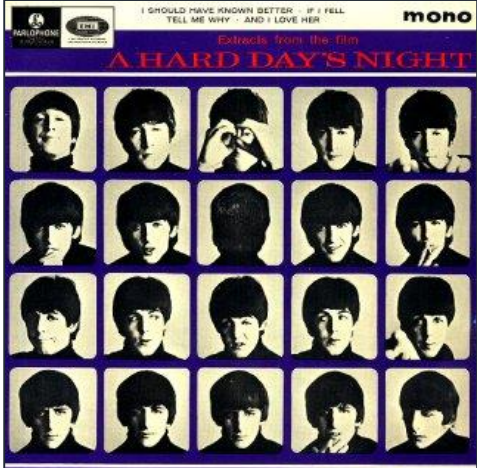
16 січня

Всесвітній день «The Beatles»

- відмічається за рішенням
ЮНЕСКО з 2001 р.

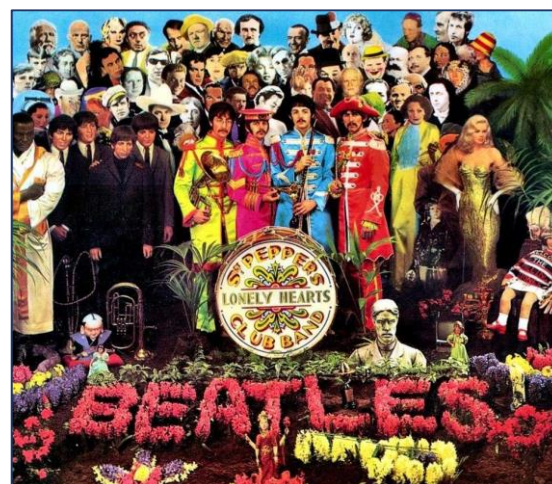
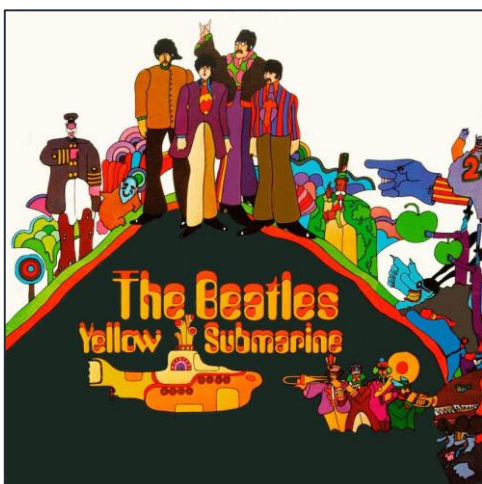
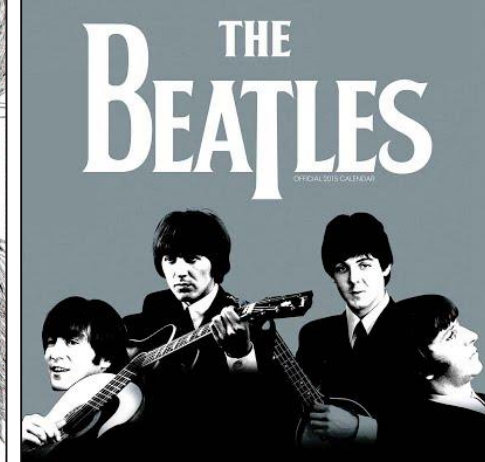
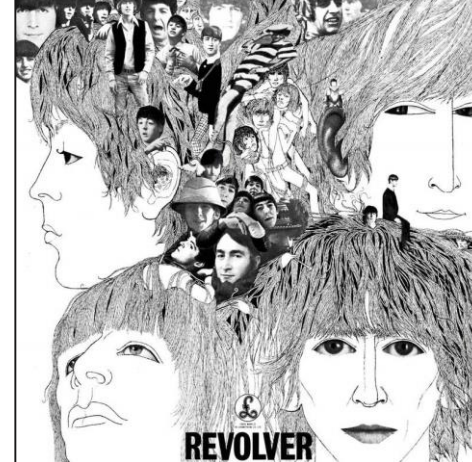

Всесвітній день The Beatles відзначається за рішенням ЮНЕСКО, адже вони почали нову музичну епоху, яка назавжди змінила світ.

The Beatles досі залишаються на перших місцях у рейтингах культових виконавців, а їх музика лунає в усіх куточках планети.

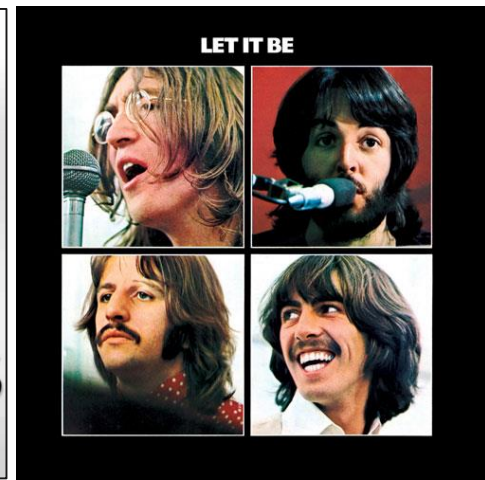
The Beatles. And I Love Her
[за посиланням](#)

The Beatles. Let It Be (Remastered 2009)
[за посиланням](#)

«Ми хотіли перевершити Елвіса, але жоден з нас не зміг би зробити цього самостійно. Пол був надто слабким, я — не надто гарним, Джордж — дуже мовчазним, ну а Рінго — просто ударник. Проте разом, учотирьох, ми перевершили Елвіса.»

Джон Леннон.

24 СІЧНЯ

Теодор Амадей Гофман (1776 - 1822)

- німецький письменник,
композитор і художник.

Ернст Теодор Амадей Гофман – німецький письменник, композитор і художник, народився в Кенігсберзі в 1776 р.

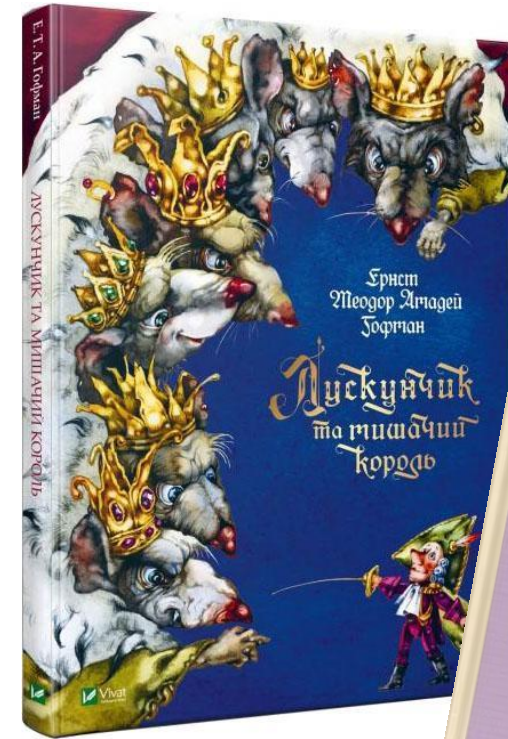
Надзвичайно обдарований, схильний до музики й живопису, юнак отримав юридичну освіту і став чиновником, служив у Німеччині й Польщі.

Позбувшись юридичної посади через вторгнення Наполеона, заробляв на життя уроками музики, друкував статті в журналах, працював як композитор, диригент, режисер, художник у німецьких театрах.

Гофман вважав музику найромантичнішим з усіх мистецтв. Він є автором першої німецької романтичної опери «Ундіна», постановка якої відбулася в Берліні у 1816 р. І саме він став основоположником романтичної музичної естетики та критики.

Романтичне світобачення Гофмана втілювалося в його новелах, повістях, романах – «Золотий горнець», «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобёр», «Лускунчик», «Еліксир диявола», «Життєва філософія кота Мура».

Одним із головних мотивів творчості письменника стала несумісність романтичних ідеалів і цинічного прагматизму реального життя, а основним принципом поетики – поєднання реального та фантастичного, буденного й піднесеного, зображення звичайного через незвичайне.

Ernst Theodor Amadeus Hoffmann. Quintet for harp & string quartet in C minor, AV 24

[за посиланням](#)

«Життєва філософія кота Мура»

[читати за посиланням](#)

27 січня

Вольфганг Амадей Моцарт (1756 - 1791)

- австрійський композитор і
музикант-віртуоз.

Вольфганг Амадей Моцарт народився 27 січня 1756 року в родині скрипаля і композитора Леопольда Моцарта.

Його життя і творчість здаються неймовірними! Вольфганг Моцарт – диво-дитина, він у віці 5 років виступав перед монархами, виконавець, що віртуозно володів клавіром та скрипкою, плідний композитор, який написав безліч творів у різних музичних жанрах.

Проте найбільше вражають обставини смерті – ранній вік, історія про «чорну людину» (аноніма, що замовив «Requiem»), отруєння, як можлива причина смерті, серед найбільш вірогідних винуватців – композитор Антоніо Сальєрі або мстиві масони...

Якщо події життя та смерть композитора сприяють його міфологізації, музика Моцарта залишається найвищим втіленням реальної краси та гармонії.

Моцарт залишив величезну творчу спадщину. У 10-літньому віці він став цілком сформованим композитором. Моцарт бездоганно опанував загальноєвропейську музичну мову (мелодику, гармонію, контрапункт) та постійно пропонував слухачам нові твори. Працював «на замовлення», часто – з використанням елементів попередніх композицій. Втім якість музики Моцарта надзвичайна, а величезна кількість його творів визнана шедеврами.

2 ЛЮТОГО

Яша Хейфец (1901 - 1987)

- американський скрипаль.

Paganini. Caprice #24

[за посиланням](#)

Талановитий скрипаль і педагог Яша Хейфец підкорив публіку своїм віртуозним виконанням музичних творів. «Навряд чи знайдеться інший скрипаль, який був би так близько до абсолютної досконалості», – писав відомий педагог і виконавець Карл Флеш.

Народився Я. Хейфец в 1901 р. у м. Вільно (Вільнюс) в родині скромного музиканта. Його феноменальні здібності проявилися дуже рано: в семирічному віці хлопчик вперше виступив публічно, талановито виконавши концерт Мендельсона. Навчався у Петербурзькій консерваторії, в класі видатного педагога і скрипаля Л. Ауера.

З 1913 р. розпочалися тріумфальні концертні виступи музиканта в Берліні, Гамбурзі, Празі. У 1917 р. він відвідав США, де виступив в Карнегі-хол. Блискуче виконання музики Сен-Санса, Сарасате, Брамса, Сібеліуса, Венявського, Прокоф'єва викликало захоплення слухачів.

Яша Хейфец став громадянином США, у нього з'явилася скрипка Страдіварі, а потім і Гварнері, на них він грав усе своє життя. Складав музику до кінофільмів, деякий час диригував оркестром у Метрополітен-опера.

Хейфец був талановитим педагогом, викладав в Каліфорнійському університеті, університеті Південної Кароліни, давав приватні уроки. Виховав багатьох талановитих музикантів, серед яких: Е. Фрідман, П. Розенталь, Р. Кулман та інші.

21 ЛЮТОГО

Карл Черні (1791 - 1857)

- австрійський композитор,
педагог і піаніст.

Все своє життя Карл Черні присвятив музиці. Народився в 1791 р. у Відні в сім'ї музиканта. У ранньому віці навчався в батька, піаніста і педагога Венцеля Черні. Виконував твори Моцарта, Клементі, Гайдна, вільно імпровізував. Перші виступи юного Карла з Концертом Моцарта В—dur викликали схвальні відгуки у музикантів.

Черні познайомився з Бетховеном та став його талановитим учнем: знав напам'ять всі опубліковані на той час бетховенські твори. Згодом і сам Карл Черні прославився як талановитий педагог – у Відні він був одним з кращих викладачів гри на фортепіано. У нього навчалися Ф. Ліст, Т. Делер, Т. Лешетицький, інші композитори та піаністи.

У 1804 р. був надрукований перший твір музиканта – «Концертні варіації для фортепіано і скрипки на тему Крумфгольца», згодом – «Рондо на тему каватини графа, в чотири руки». Він особливо прославився своїми фортепіанними етюдами та вправами, які називають «енциклопедією фортепіанної техніки першої половини XIX ст.».

Останні 20 років своєї творчості музикант присвятив виключно композиції, аранжуванню і заняттям з талановитими учнями, до речі, безплатно.

Творчість К. Черні є важливою школою в оволодінні фортепіанною майстерністю. Збірники творів композитора побудовані на педагогічному принципі – від простого до складного. А мистецтво артикуляції у Черні виступає як невід'ємна частина фортепіанної техніки. Карл Черні – автор більше 800 вправ та етюдів гри на фортепіано: «Школа вправності» (етюди), «Велика фортепіанна школа», «Школа виконання фуги», «Етюди для початківців». До педагогічної спадщини композитора належать підручники: «Повне теоретико-практичне вчення з композиції», «Нарис всесвітньої історії музики» та інші.

К. Черні. Етюди. Оп.740
(18, 4, 24, 13, 33, 45, 50)

[за посиланням](#)

Матеріал підготовлено
колективом відділу мистецтв
Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка
30.11.2020